

صف اولویت

سید ناصر رضوی www.snrazavi.ir

۱۳۹۵

□ صف اولویت.

□ واسط (API)

□ پیاده‌سازی‌های اولیه

□ هرم‌های دودویی

□ مرتب‌سازی هرمی

□ کاربردها

واسط صفا اولویت

۳

صف اولویت

□ کلکسیون‌ها. درج و حذف و عناصر.

□ کدام عنصر حذف شود؟

□ پشته. حذف عنصری که دیرتر از بقیه اضافه شده است.

□ صف. حذف عنصری که زودتر از بقیه اضافه شده است.

□ صف تصادفی. حذف یک عنصر به صورت تصادفی.

□ صف اولویت. حذف **بزرگ‌ترین** (یا **کوچک‌ترین**) عنصر.

عمل	عنصر	مقدار برگشتی
درج	P	
درج	Q	
درج	E	
حذف بزرگ‌ترین		Q
درج	X	
درج	A	
درج	M	
حذف بزرگ‌ترین		X
درج	P	
درج	L	
درج	E	
حذف بزرگ‌ترین		P

واسط صف اولویت

۵

□ نیازمندی. عناصر عمومی باید قابل مقایسه باشند.

```
public class MaxPQ <Key extends Comparable<Key>>
```

```
    MaxPQ()
```

ایجاد یک صف اولویت تهی

```
    MaxPQ(Key[] a)
```

ایجاد یک صف اولویت با کلیدهای داده شده

```
    void insert(Key v)
```

درج یک عنصر در صف اولویت

```
    Key delMax()
```

حذف بزرگ‌ترین کلید و برگرداندن آن

```
    Key max()
```

برگرداندن بزرگ‌ترین کلید

```
    boolean isEmpty()
```

بررسی تهی بودن صف اولویت

```
    int size()
```

برگرداندن تعداد عناصر موجود در صف اولویت

چه اشیایی قابل مقایسه هستند؟

۶

□ اشیاء متناظر با انواع داده‌ای اولیه.

Byte, Short, Integer, Long, Float, Double

□ کاراکترها و رشته‌ها.

Character, String

□ و به طوری کلی هر شی‌ای که واسط `Comparable` را پیاده‌سازی کند.

```
public class MyClass implements Comparable<MyClass> {  
    ...  
    public int compareTo(MyClass myClass)  
    {  
        ...  
    }  
}
```

چه اشیا یی قابل مقایسه هستند؟

۷

```
public class Date implements Comparable<Date>
{
    private final int day;
    private final int month;
    private final int year;

    public Date(int d, int m, int y)
    { day = d; month = m; year = y; }

    public int day()    { return day;    }
    public int month() { return month; }
    public int year()   { return year;   }

    public int compareTo(Date that)
    {
        if (this.year > that.year ) return +1;
        if (this.year < that.year ) return -1;
        if (this.month > that.month) return +1;
        if (this.month < that.month) return -1;
        if (this.day   > that.day   ) return +1;
        if (this.day   < that.day   ) return -1;
        return 0;
    }
}
```

چه اشیا یی قابل مقایسه هستند؟

۸

```
public class Transaction implements Comparable<Transaction>
{
    private final String who;
    private final Date when;
    private final double amount;

    public Transaction(String name, Date date, double amnt)
    { who = name; when = date; amount = amnt; }

    public String who() { return who; }
    public Date when() { return when; }
    public int amount() { return amount; }

    public int compareTo(Transaction that)
    {
        if (this.amount > that.amount) return +1;
        else if (this.amount < that.amount) return -1;
        else return 0;
    }
}
```


برخی از کاربردها

- شبیه‌سازی رویدادگرا
  - فشرده‌سازی داده‌ها
  - جستجوی گراف
  - هوش مصنوعی
  - آمار
  - سیستم‌های عامل
  - فیلتر کردن هرزنامه‌ها
  - صف اولویت. تعمیم صف، پشته و صف تصادفی.
- [مشتریان در یک صف، تصادم ذرات]
  - [کدهای هافمن]
  - [الگوریتم دیکسترا، الگوریتم پریم]
  - [جستجوی A^*]
  - [نگهداری M مقدار بزرگ‌تر از یک دنباله]
  - [توازن بار، برخورد با وقفه‌ها]
  - [فیلتر بی‌بی]

یک مثال از کاربرد صف اولویت

۱۰

- چالش. یافتن M بزرگ‌ترین عنصر در دنباله‌ای از N عنصر در حال جریان.
  - تشخیص کلاهبرداری: جدا کردن تراکنش‌های بزرگ
  - نگهداری فایل‌ها: یافتن بزرگ‌ترین فایل‌ها و دایرکتوری‌ها
- محدودیت. حافظه ناکافی برای ذخیره همه N عنصر [N بسیار بزرگ است]

```
% more tinyBatch.txt
```

```
Turing      6/17/1990    644.08
vonNeumann  3/26/2002   4121.85
Dijkstra    8/22/2007   2678.40
vonNeumann  1/11/1999   4409.74
Dijkstra    11/18/1995   837.42
Hoare       5/10/1993   3229.27
vonNeumann  2/12/1994   4732.35
Hoare       8/18/1992   4381.21
Turing      1/11/2002    66.10
Thompson    2/27/2000   4747.08
Turing      2/11/1991   2156.86
Hoare       8/12/2003   1025.70
```

```
% java TopM 5 < tinyBatch.txt
```

```
Thompson    2/27/2000   4747.08
vonNeumann  2/12/1994   4732.35
vonNeumann  1/11/1999   4409.74
Hoare       8/18/1992   4381.21
vonNeumann  3/26/2002   4121.85
```

یک مثال از کاربرد صف اولویت

۱۱

□ چالش. یافتن M بزرگ‌ترین عنصر در دنباله‌ای از N عنصر در حال جریان.

```
MinPQ<Transaction> pq = new MinPQ<Transaction>();  
while (StdIn.hasNextLine()) {  
    String line = StdIn.readLine();  
    Transaction item = new Transaction(line);  
    pq.insert(item);  
    if (pq.size() > M)  
        pq.delMin();  
}
```

اشیای تراکنش بر حسب مقدار
با یکدیگر قابل مقایسه هستند

implementation	time	space
sort	$N \log N$	N
elementary PQ	$M N$	M
binary heap	$M \log N$	M
best in theory	N	M

پیاده‌سازی ابتدایی

۱۲

پیاده‌سازی به وسیله آرایه‌ی مرتب و نامرتب

مفتویات (آرایه مرتب)	مفتویات (آرایه نامرتب)	اندازه	مقدار برگشتی	عنصر	عمل
P	P	1		P	درج
P Q	P Q	2		Q	درج
E P Q	P Q E	3		E	درج
E P	P E	2	Q		حذف بزرگ‌ترین
E P X	P E X	3		X	درج
A E P X	P E X A	4		A	درج
A E M P X	P E X A M	5		M	درج
A E M P	P E M A	4	X		حذف بزرگ‌ترین
A E M P P	P E M A P	5		P	درج
A E L M P P	P E M A P L	6		L	درج
A E E L M P P	P E M A P L E	7		E	درج
A E E L M P	E E M A L E	6	P		حذف بزرگ‌ترین

صف اولویت: پیاده‌سازی با آرایه نامرتب

۱۴

```
public class UnorderedMaxPQ<Key extends Comparable<Key>>
{
    private Key[] pq;          // pq[i] = ith element on pq
    private int N;            // number of elements on pq

    public UnorderedMaxPQ(int capacity)
    { pq = (Key[]) new Comparable[capacity]; }

    public boolean isEmpty()
    { return N == 0; }

    public void insert(Key x)
    { pq[N++] = x; }

    public Key delMax()
    {
        int max = 0;
        for (int i = 1; i < N; i++)
            if (less(max, i)) max = i;
        exch(max, N - 1);
        return pq[--N];
    }
}
```

پیاده‌سازی اولیه صف مرتب

□ چالش. پیاده‌سازی همه عملیات به صورت کارا.

implementation	insert	delMax	max
Unordered array	1	N	N
Ordered array	N	1	1
goal	log N	log N	log N

درخت دودویی

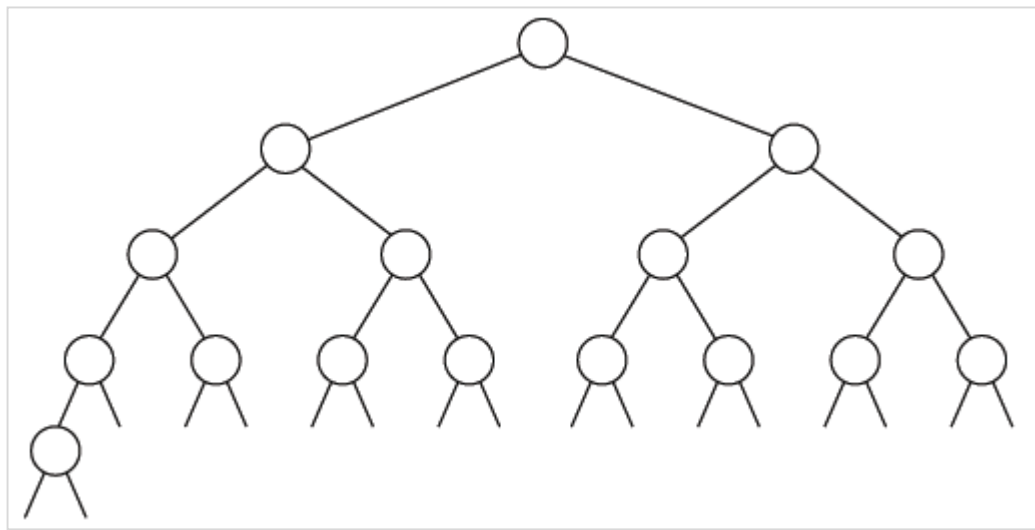
□ درخت دودویی.

□ یا تهی است یا حاوی یک گره با دو پیوند به زیردرخت‌های دودویی چپ و راست است.

□ درخت دودویی کامل.

□ بدون در نظر گرفتن آخرین سطح کاملاً متوازن است.

□ برگ‌ها در آخرین سطح از چپ به راست چیده شده‌اند.

ارتفاع یک درخت دودویی کامل با N گره:
 $\lceil \log N \rceil$

درخت دودویی کامل در طبیعت

۱۸

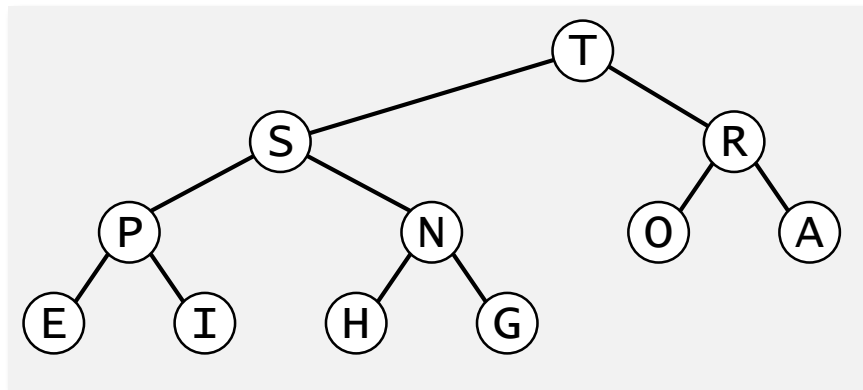

Hyphaene Compressa - Doum Palm

© Shlomit Pinter

هرم دودویی

□ هرم دودویی. یک درخت دودویی کامل با خاصیت هرمی.

□ خاصیت هرمی.

□ هر گره شامل یک کلید است.

□ کلید یک گره هرگز از کلید

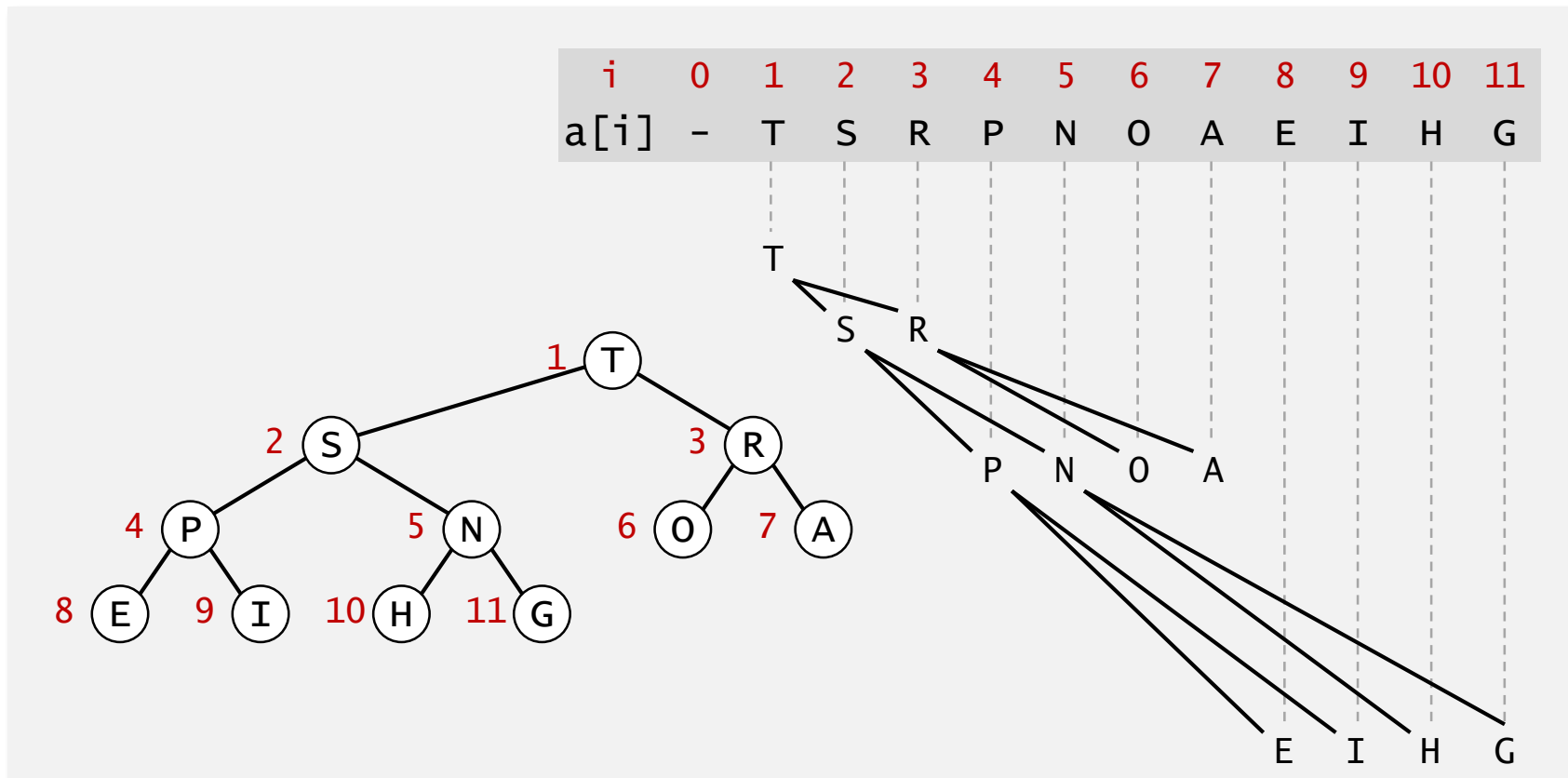
فرزندانش کوچک تر نیست.

پیاده‌سازی با آرایه

□ خواص. بزرگ‌ترین کلید در $a[1]$ قرار دارد. به ازای هر گره در مکان k :

■ پدر آن گره در مکان $k/2$ قرار دارد.

■ فرزندان چپ و راست (در صورت وجود) به ترتیب در مکان‌های $2k$ و $2k+1$ قرار دارند.

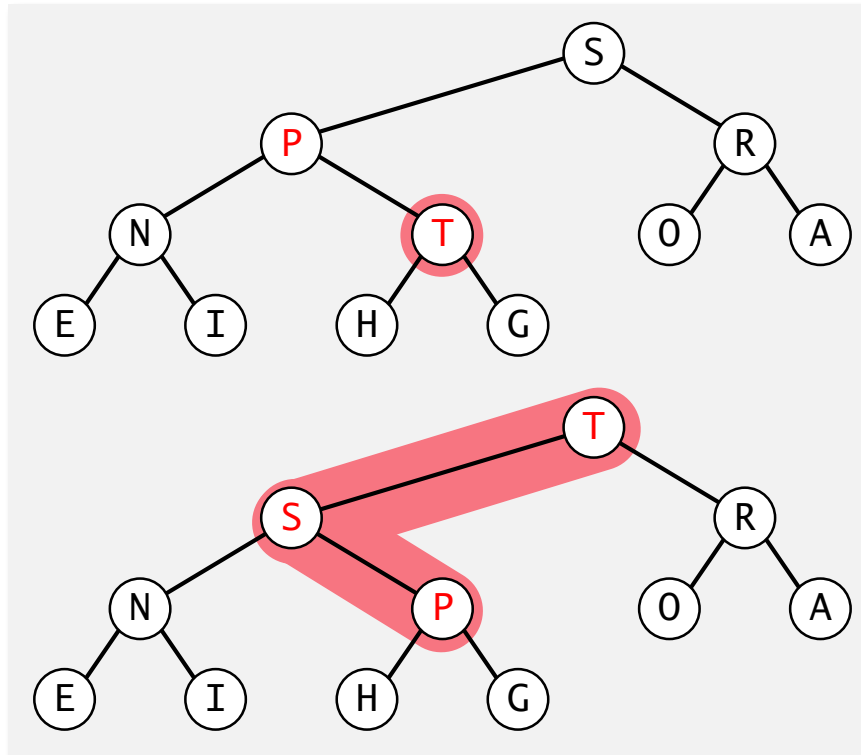
بالا رفتن در درخت هرمی

□ سناریو. پس از انجام یک عمل، کلید یک گره از کلید پدرش **بزرگ‌تر** شده است.

□ برقراری مجدد خاصیت هرمی.

□ کلید فرزند را با کلید پدر تعویض کن.

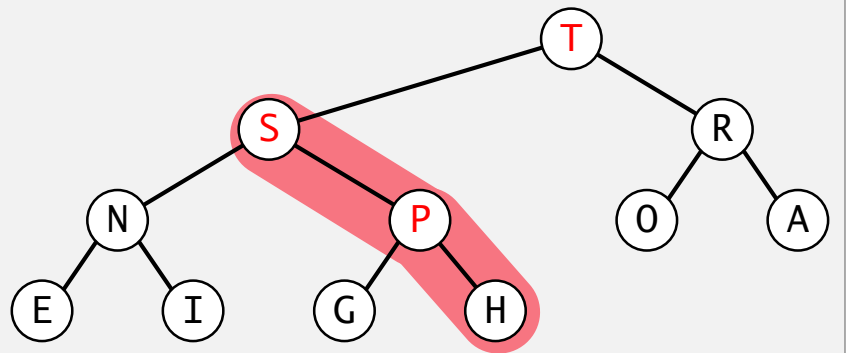
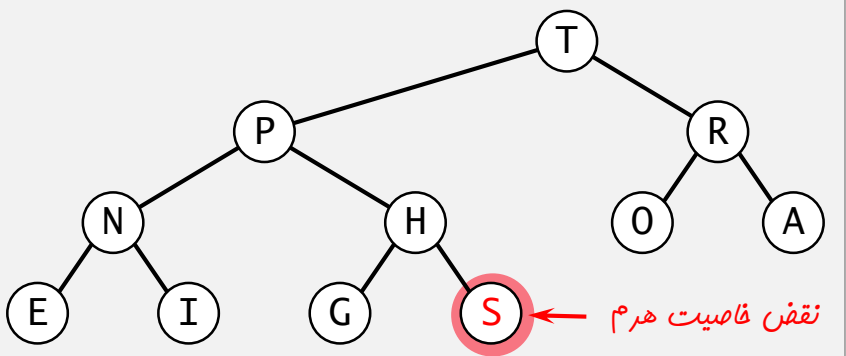
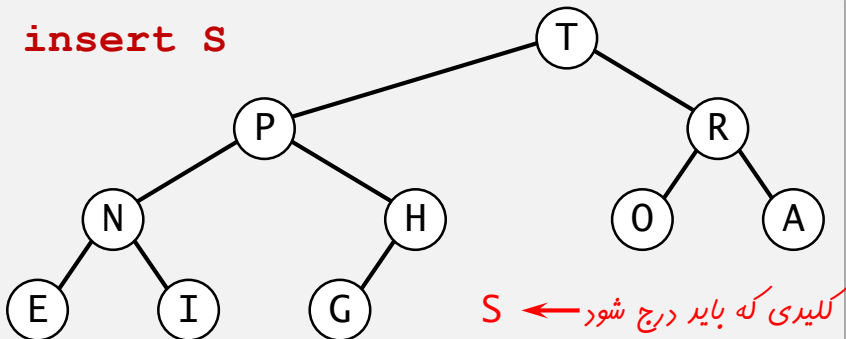
□ این عمل را در صورت لزوم تکرار کن.


```
private void swim(int k)
{
    while (k > 1 && less(k/2, k))
    {
        ecxh(k, k/2);
        k = k / 2;
    }
}
```

درج در درخت هرمی

insert S

□ درج.

- گره را به انتهای درخت اضافه کن،
- سپس در صورت لزوم آن را بالا ببر.

□ هزینه.

□ حداکثر $1 + \lg N$ مقایسه!

```
public void insert(Key x)
{
    p[++N] = x;
    swim(N);
}
```

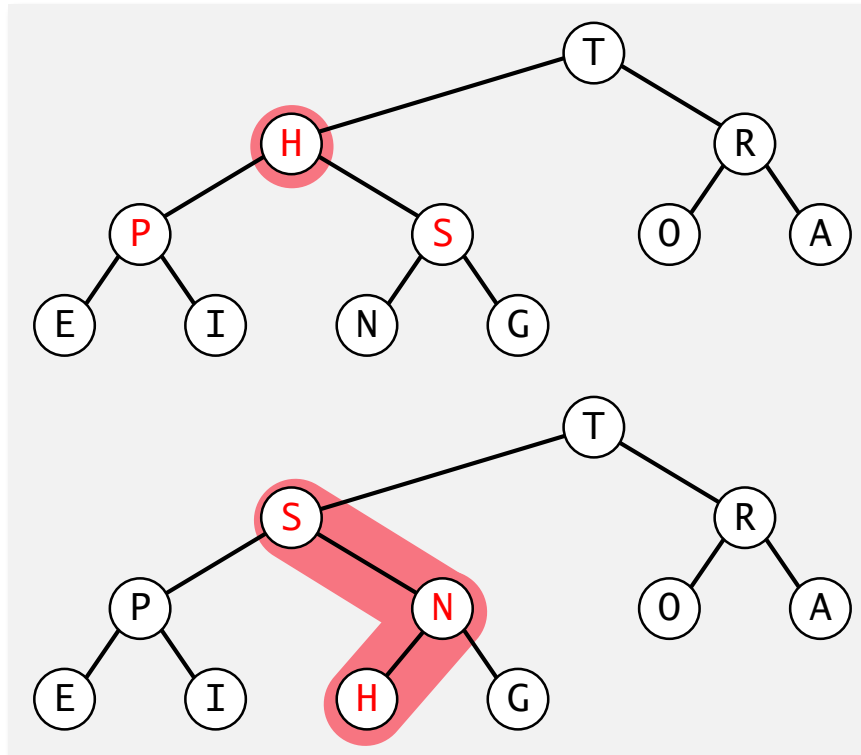
پایین رفتن در درخت هرمی

□ سناریو. پس از انجام یک عمل، کلید یک گره از کلید حداقل یکی از فرزندانش کوچکتر شده است.

□ برقراری مجدد خاصیت هرمی.

□ کلید را با کلید فرزند بزرگتر تعویض کن.

□ این عمل را در صورت لزوم تکرار کن.

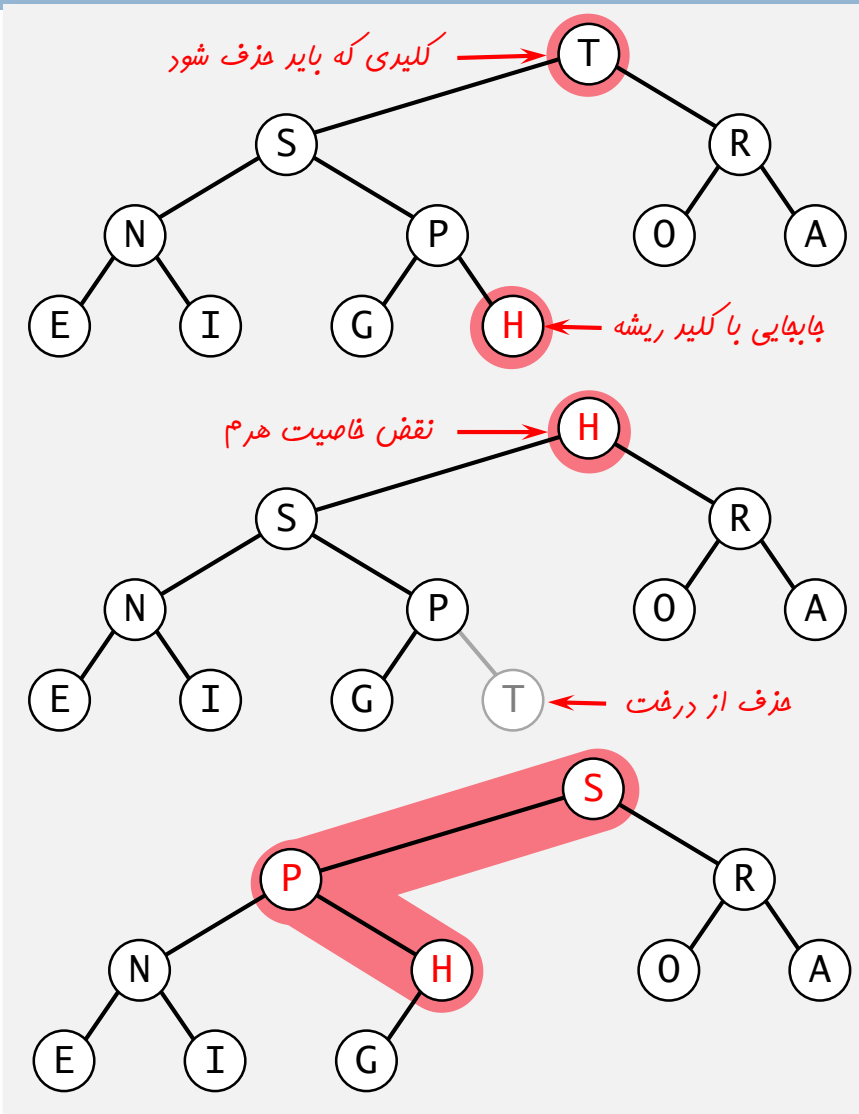
```
private void sink(int k) {
    while (2*k <= N)
    {
        int j = 2 * k;
        if (j < N && less(j, j+1)) j++;
        if (!less(k, j)) break;
        ecxh(k, j);
        k = j;
    }
}
```

حذف بزرگ‌ترین عنصر از درخت هرمی

حذف بزرگ‌ترین عنصر.

- کلید ریشه را با کلید آخرین گره جابجا کن
- سپس، کلید ریشه را تا موقعی که نیازیست به سمت پایین حرکت بده

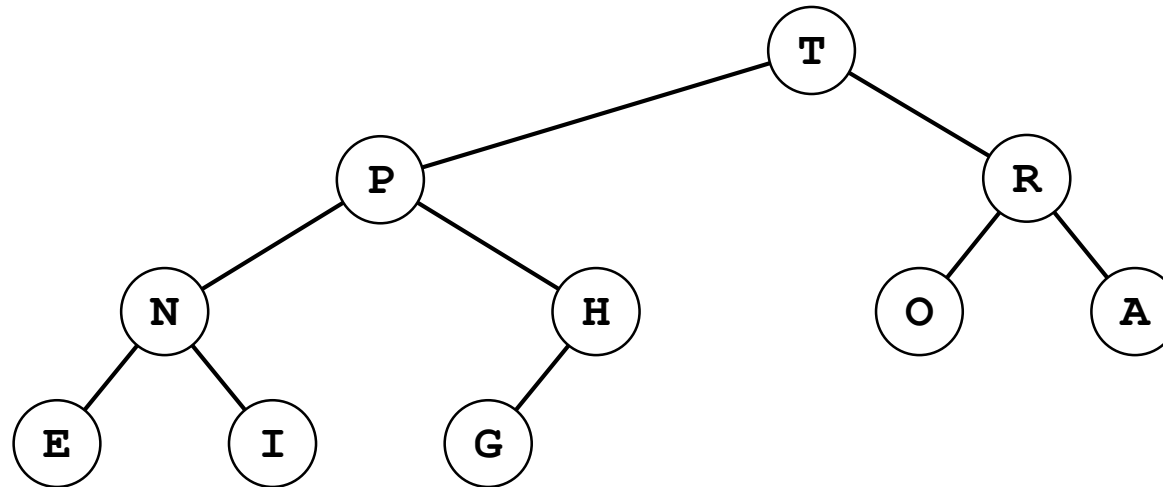
```
public Key delMax()  
{  
    Key max = pq[1];  
    exch(1, N--);  
    sink(1);  
    pq[N + 1] = null;  
    return max;  
}
```


اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

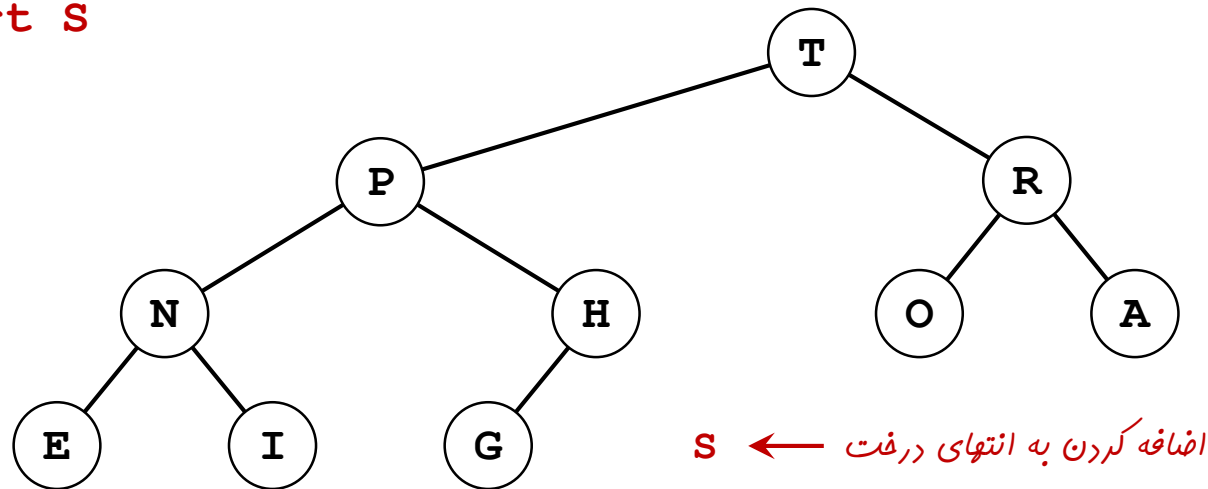

T	P	R	N	H	O	A	E	I	G	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

اجرای نمایشی

- درج. اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- حذف. جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

insert S

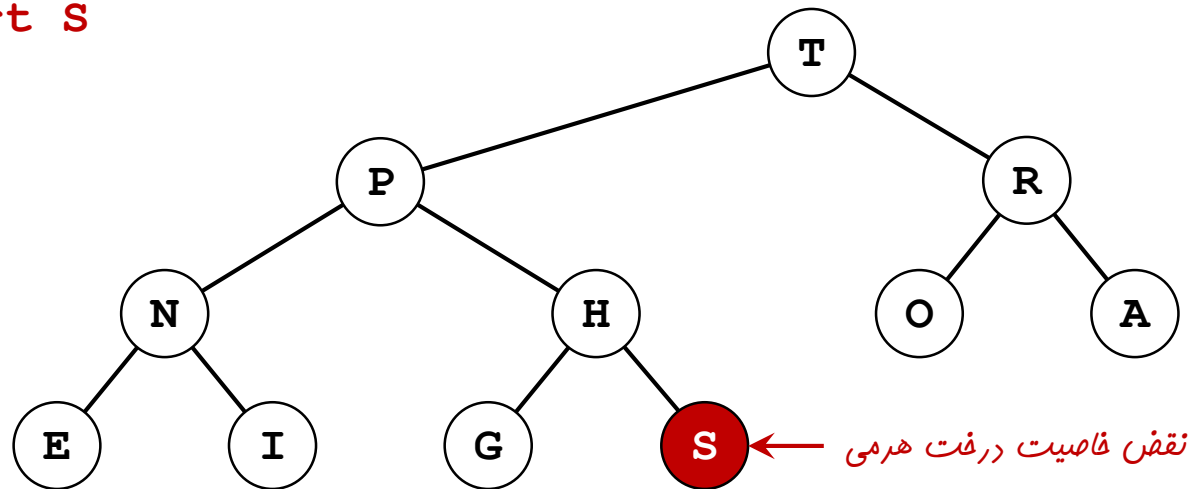

T	P	R	N	H	O	A	E	I	G	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

insert S

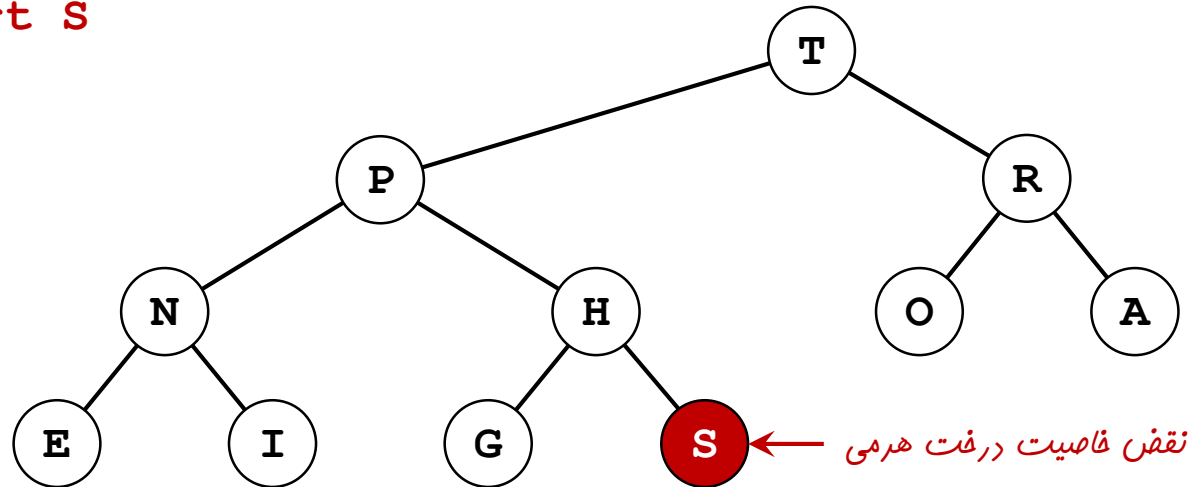

T	P	R	N	H	O	A	E	I	G	S
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

insert S

T	P	R	N	H	O	A	E	I	G	S
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

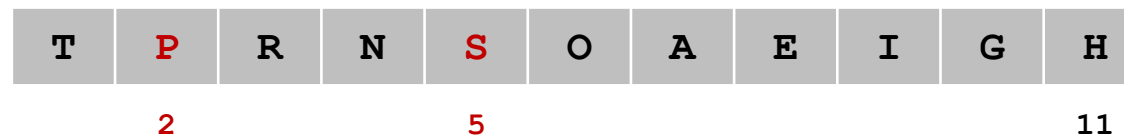
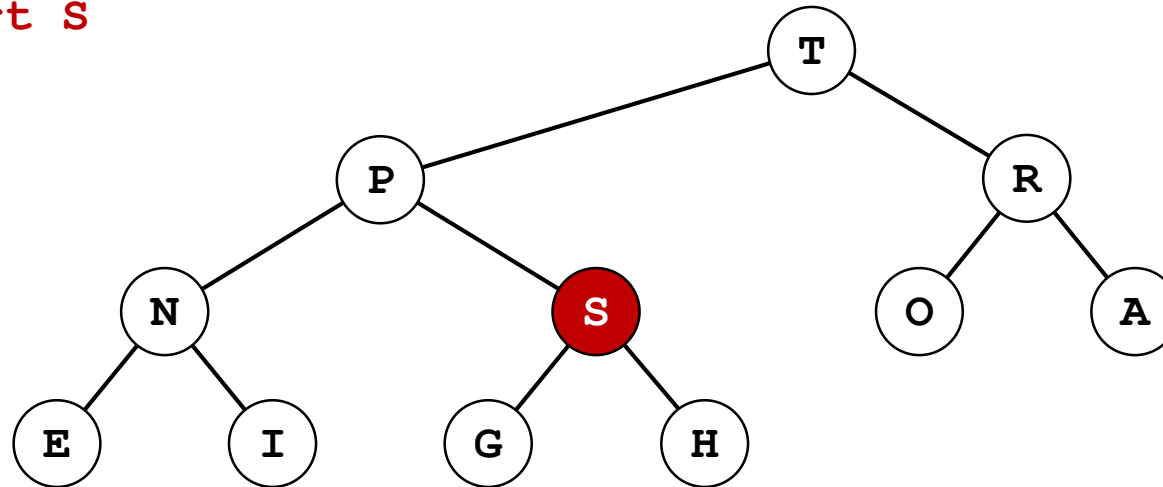
5

11

اجرای نمایشی

- درج. اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- حذف. جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

insert S

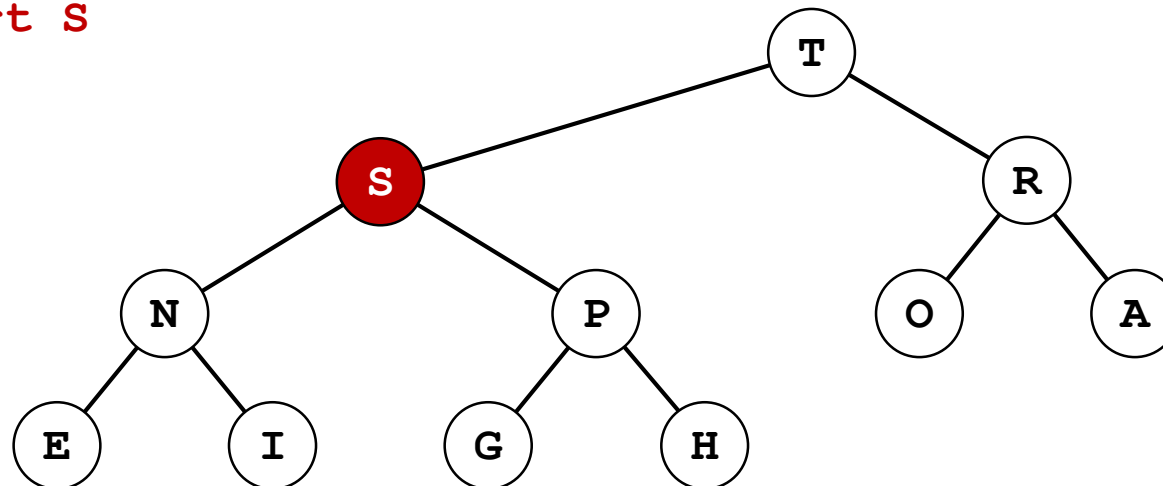

اجرای نمایشی

۳۰

- درج. اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- حذف. جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

insert S

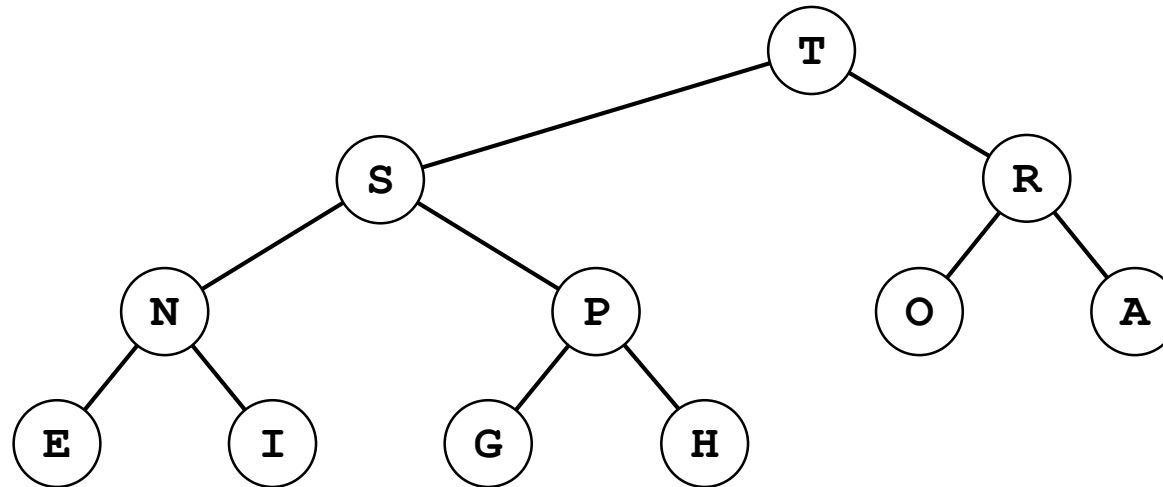
T	S	R	N	P	O	A	E	I	G	H
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

2

5

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

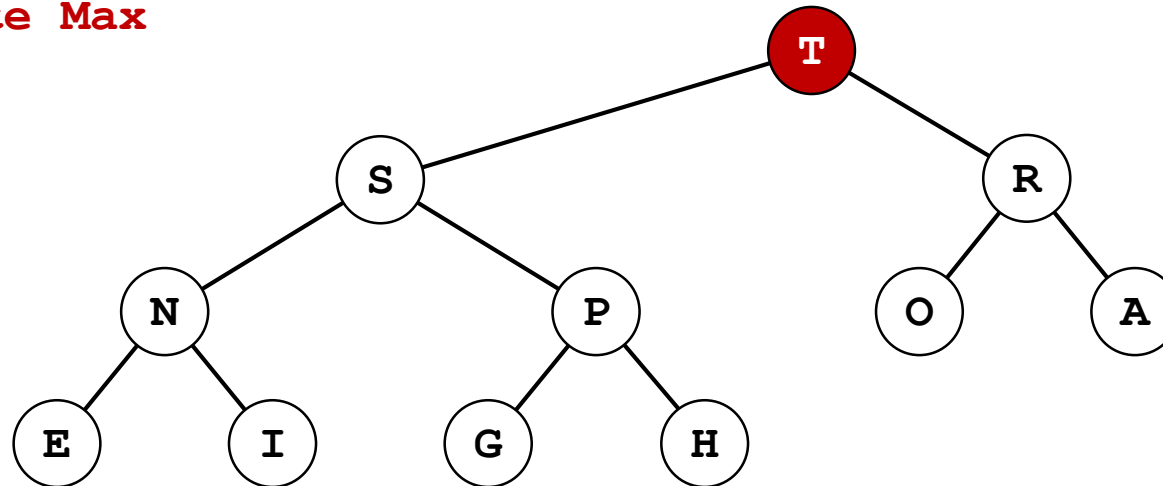

T	S	R	N	P	O	A	E	I	G	H
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

اجرای نمایشی

- درج. اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- حذف. جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

delete Max

T	S	R	N	P	O	A	E	I	G	H
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

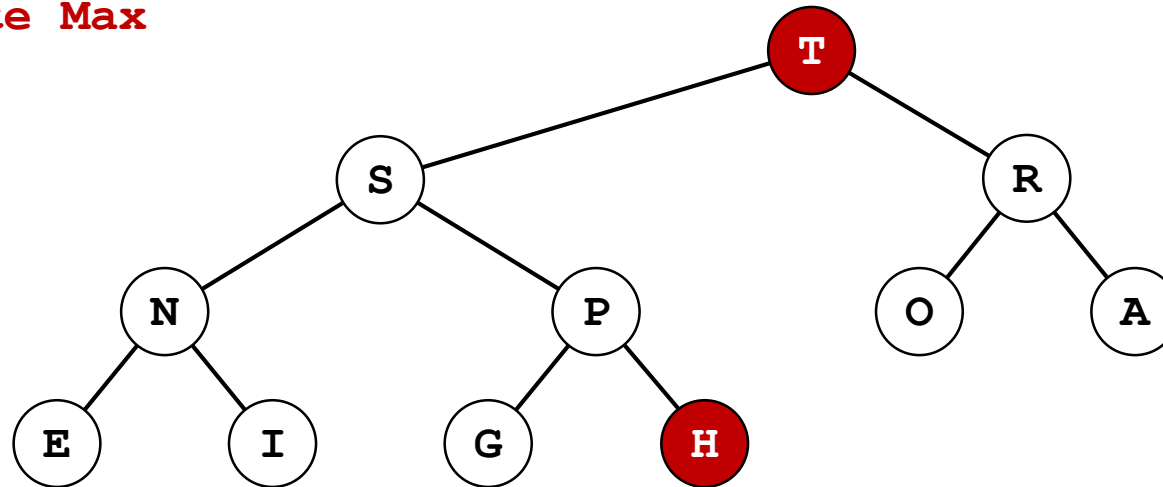
1

اجرای نمایشی

- درج. اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- حذف. جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

delete Max

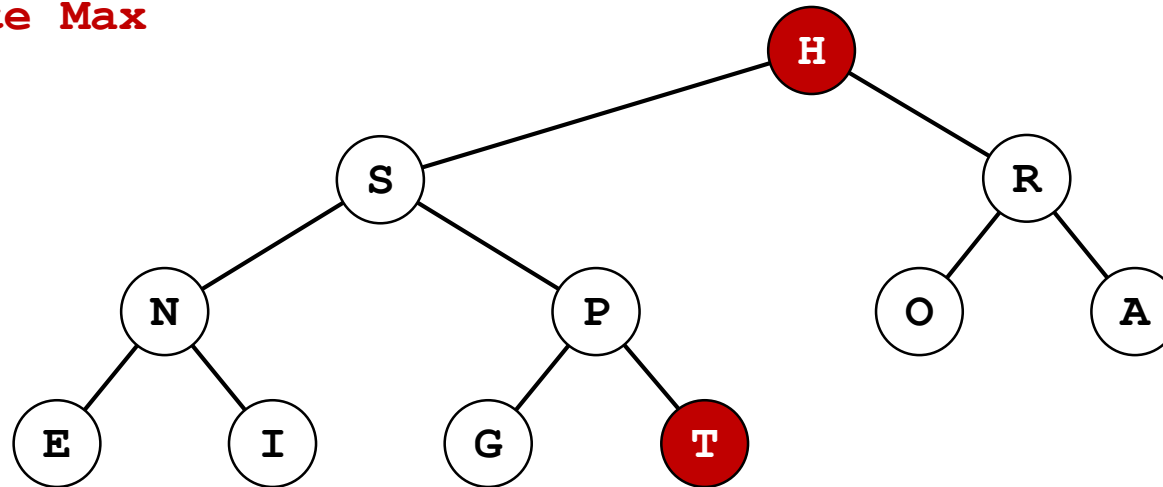
1

11

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

delete Max

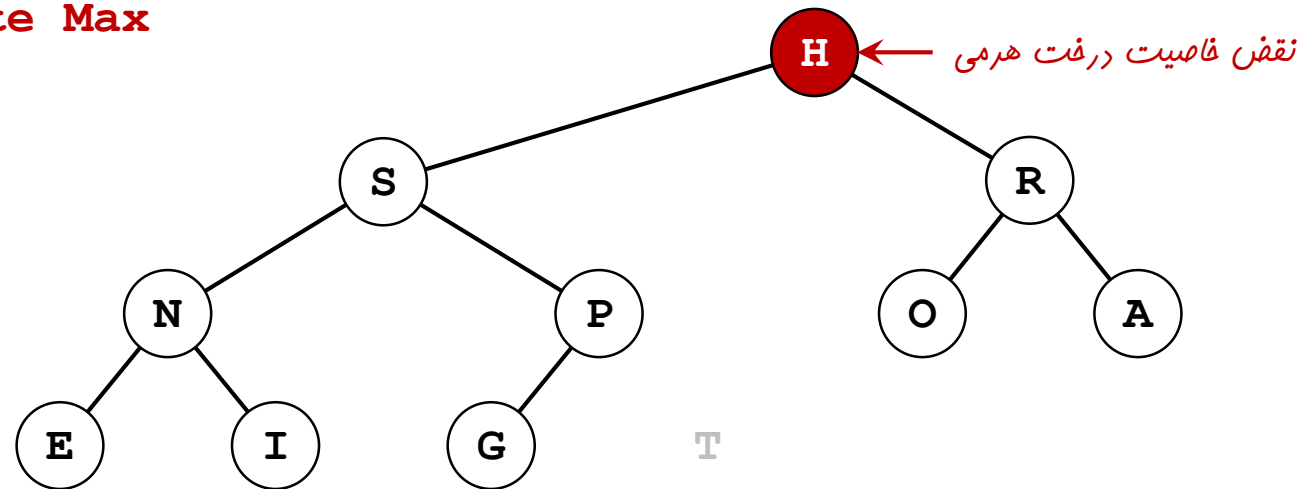
1

11

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

delete Max

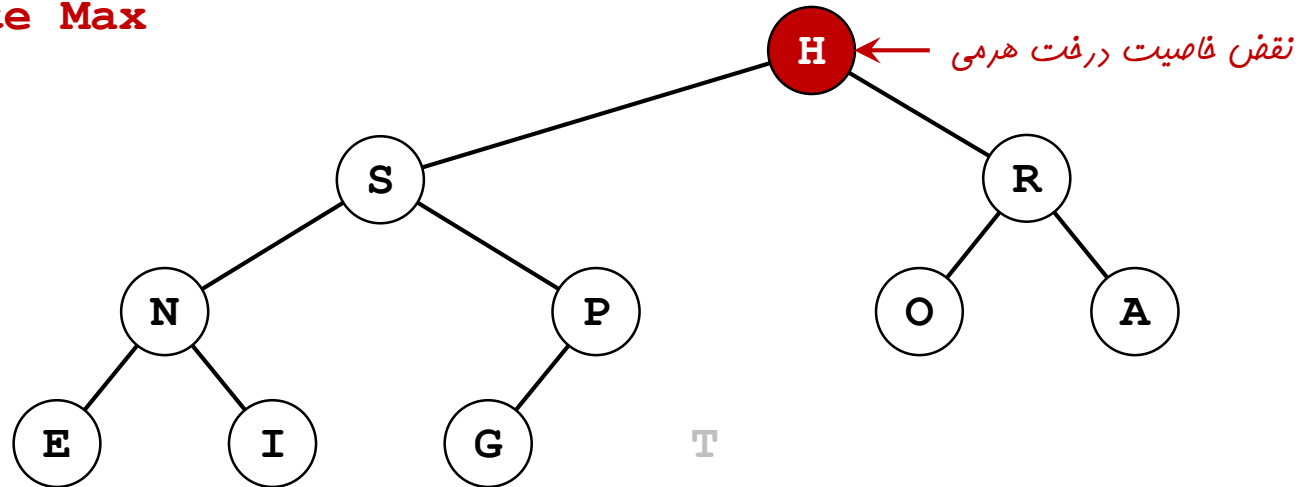
H	S	R	N	P	O	A	E	I	G	T
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

delete Max

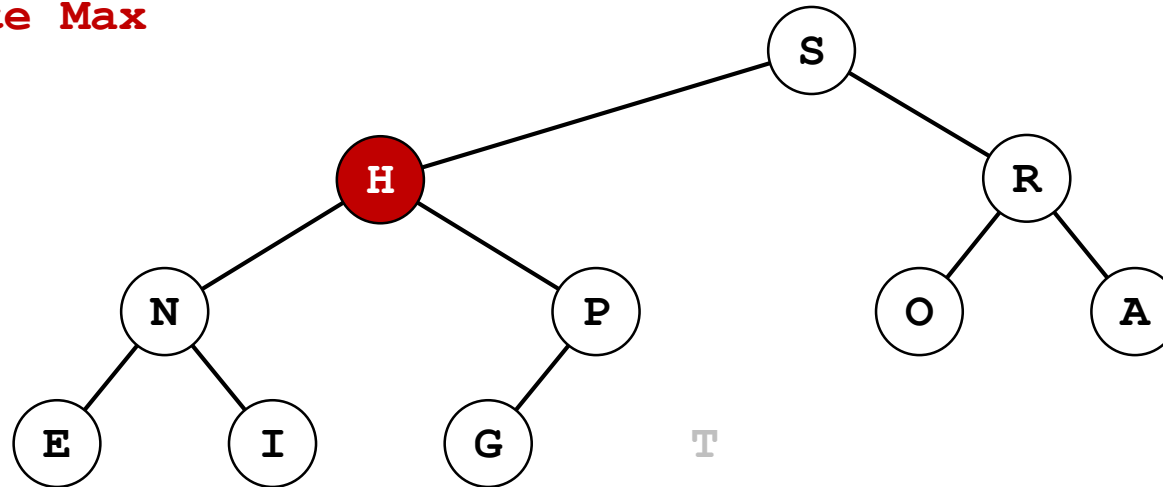
H	S	R	N	P	O	A	E	I	G	T
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 2

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

delete Max

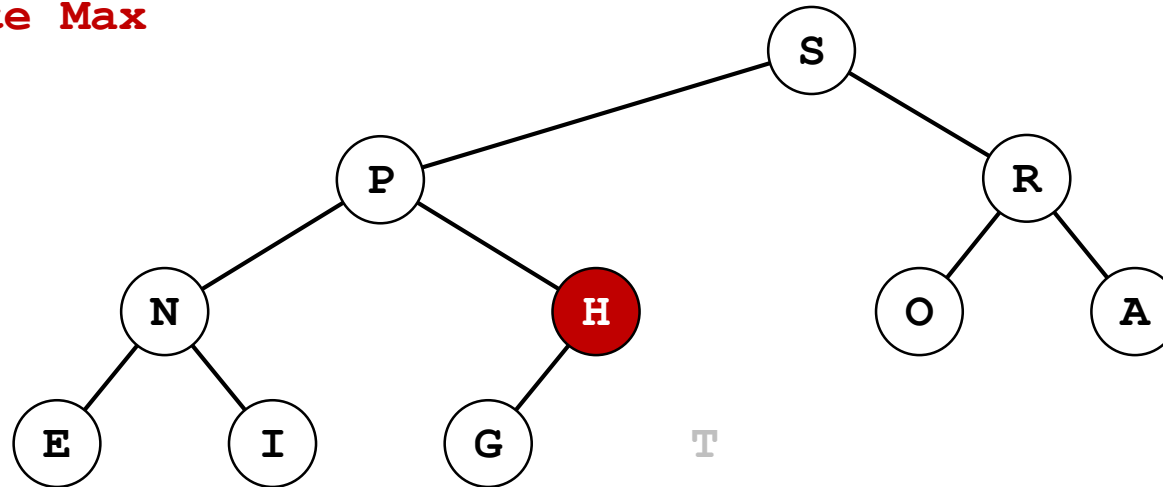
2

5

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

delete Max

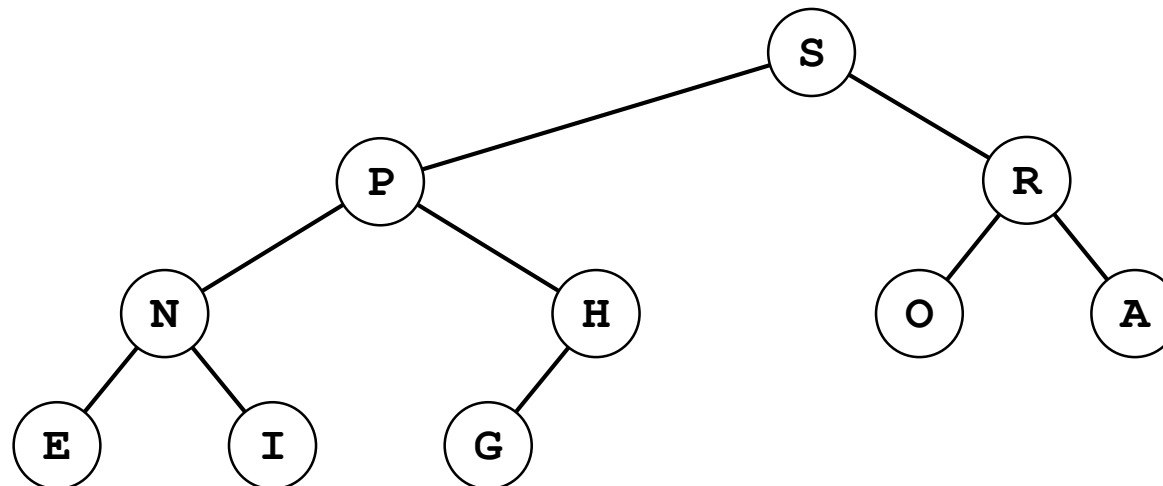

S	P	R	N	H	O	A	E	I	G	T
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

5

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

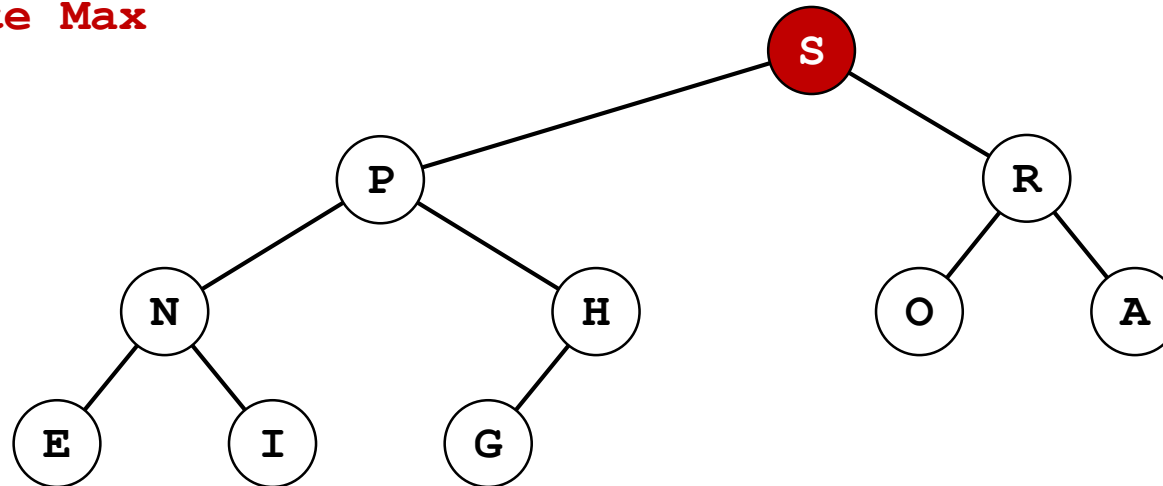
S	P	R	N	H	O	A	E	I	G	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

اجرای نمایشی

۴۰

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

delete Max

S	P	R	N	H	O	A	E	I	G	
----------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

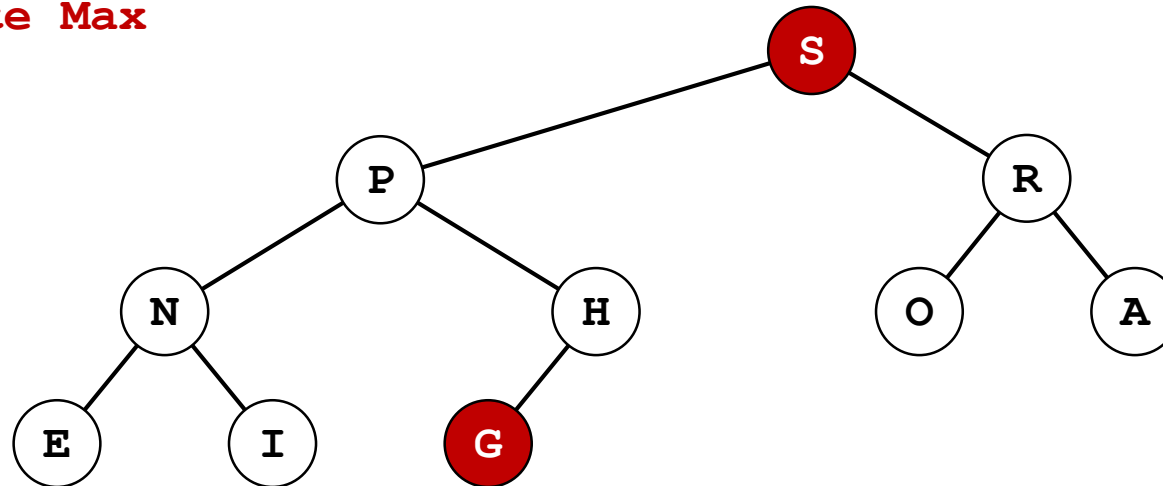
1

اجرای نمایشی

- درج. اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- حذف. جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

delete Max

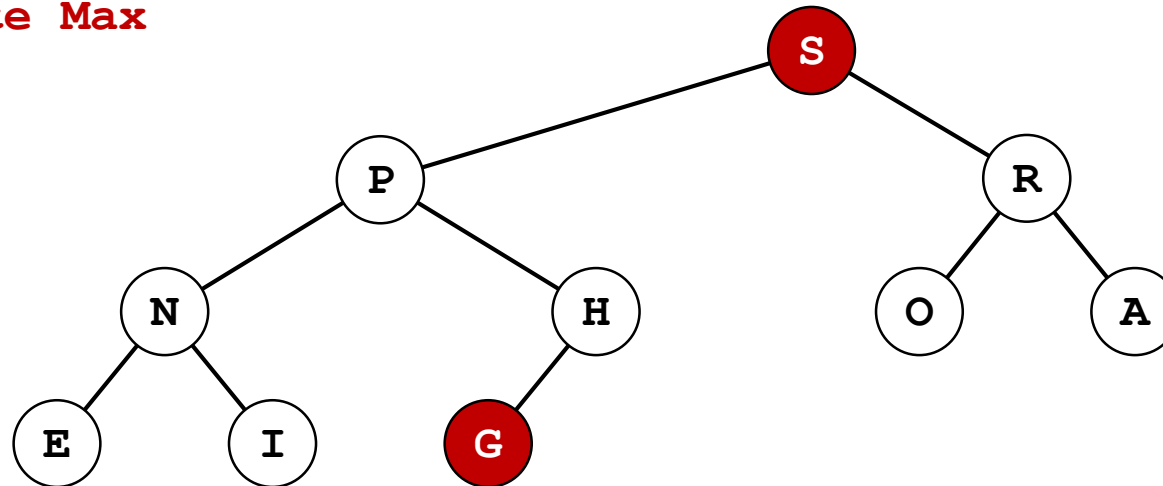
1

10

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

delete Max

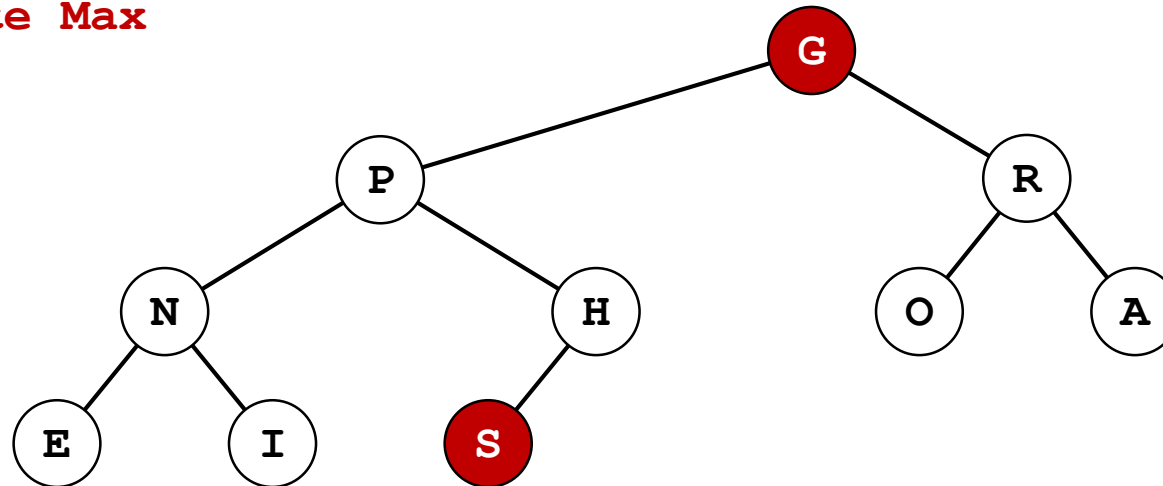
1

10

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

delete Max

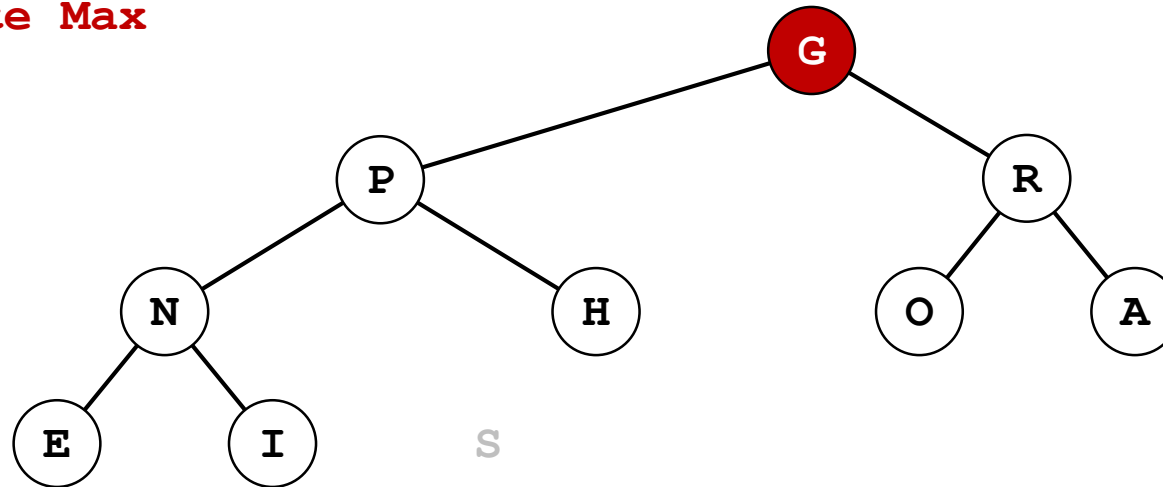
1

10

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

delete Max

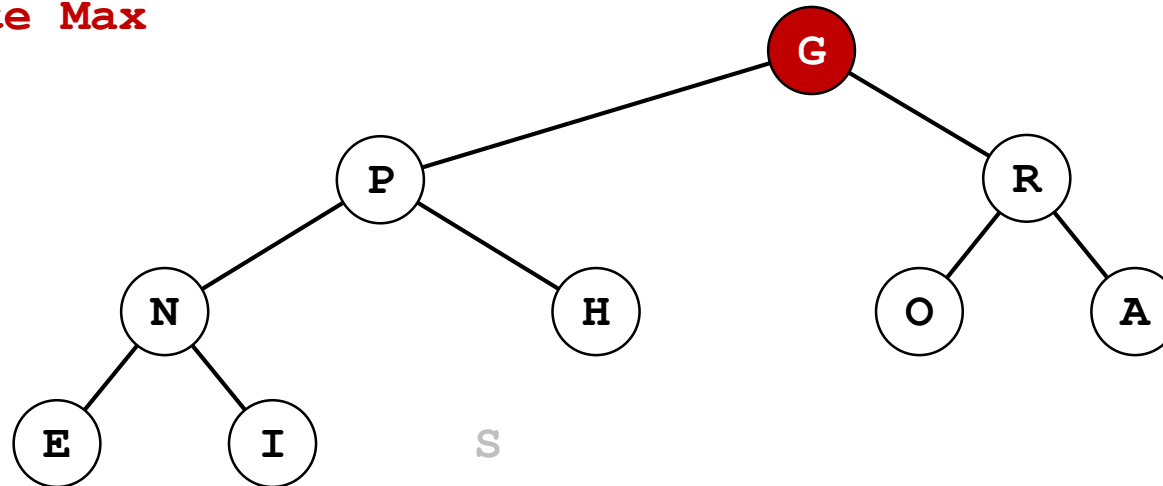

1

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

delete Max

G	P	R	N	H	O	A	E	I	S	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

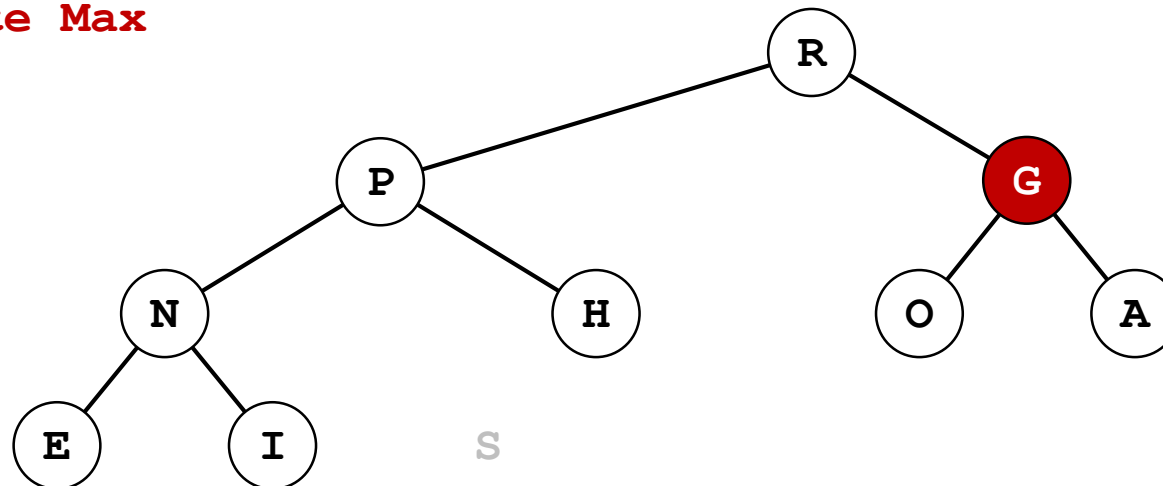
1

3

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

delete Max

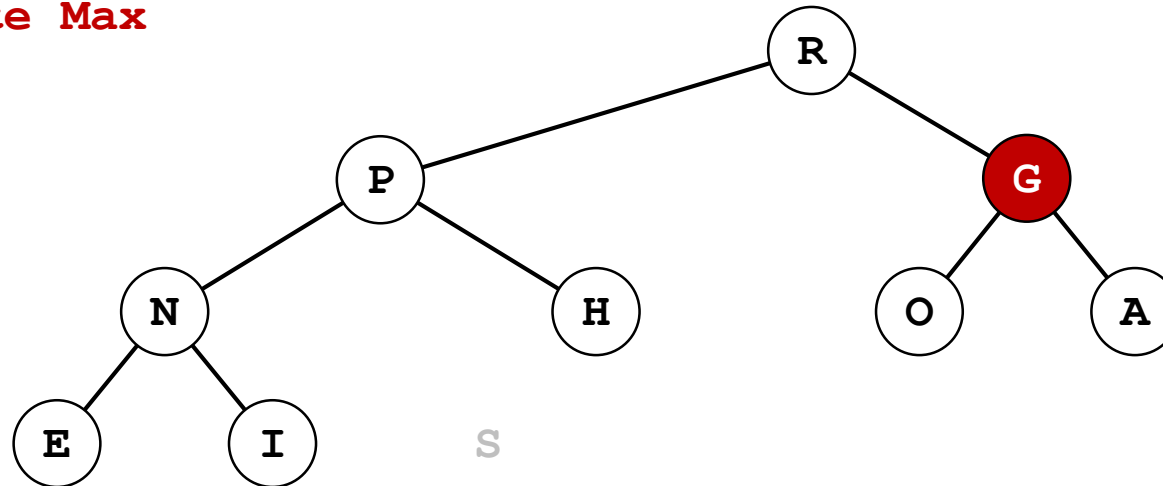

R	P	G	N	H	O	A	E	I	S	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

اجرای نمایشی

- درج. اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- حذف. جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

delete Max

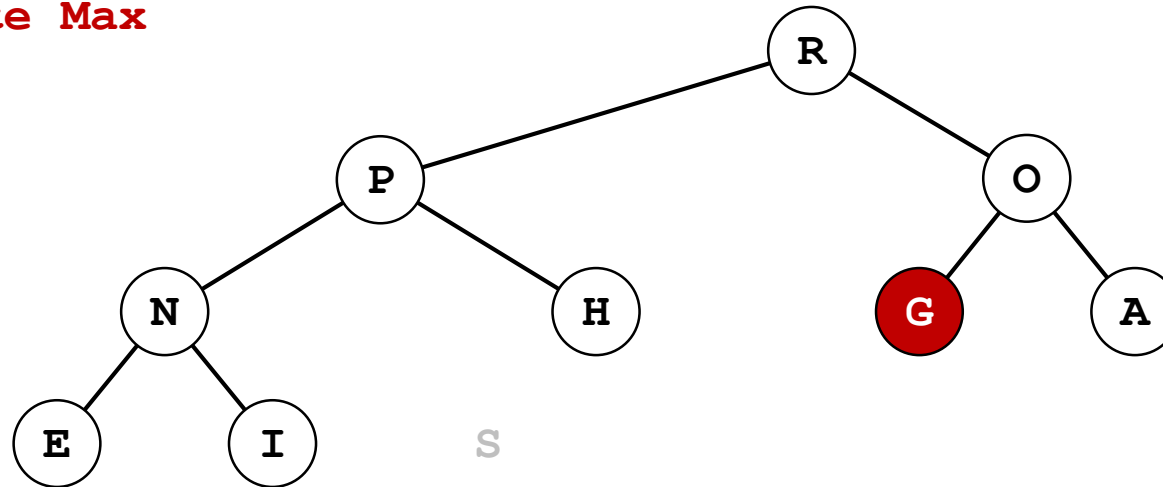
3

6

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

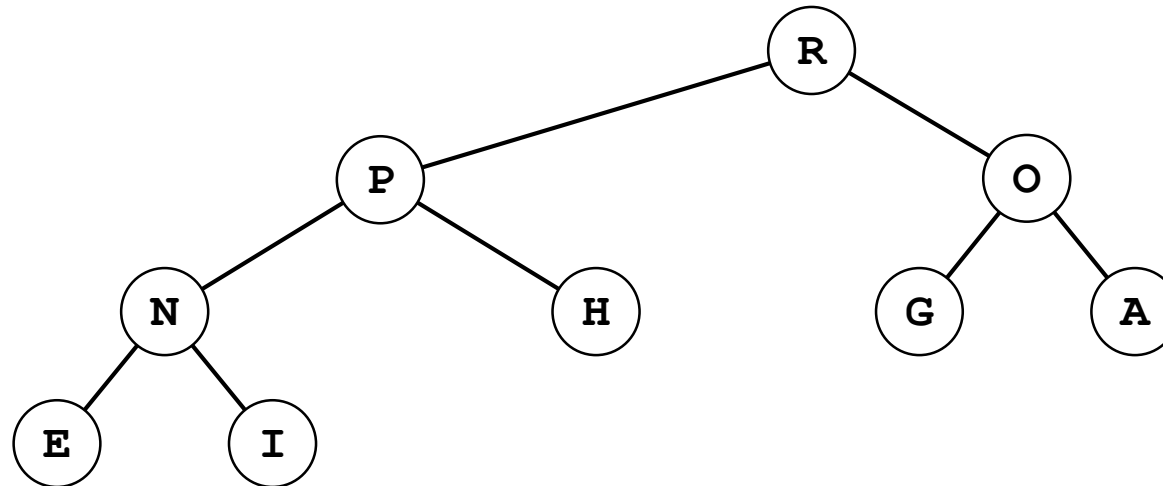
delete Max

اجرای نمایشی

- **درج.** اضافه کردن یک گره به انتهای درخت، حرکت به سمت بالا.
- **حذف.** جابجا کردن کلید ریشه با آخرین گره، حرکت به سمت پایین.

درخت هرمی: پیاده‌سازی در جاوا


```
public class MaxPQ<Key extends Comparable<Key>> {
    private Key[] pq;          // pq[i] = ith element on pq
    private int N;           // number of elements on pq

    public MaxPQ(int capacity)
    { pq = (Key[]) new Comparable[capacity + 1]; }

    public boolean isEmpty()
    { return N == 0; }

    public void insert(Key x)
    { /* see previous slides */ }

    public Key delMax()
    { /* see previous slides */ }

    private void swim(int k)
    { /* see previous slides */ }

    private void sink(int k)
    { /* see previous slides */ }

    private boolean less(int i, int j)
    { return pq[i].compareTo(pq[j]) < 0; }

    private void exch(int i, int j)
    { Key t = pq[i]; pq[i] = pq[j]; pq[j] = t; }
}
```

مقایسه پیاده‌سازی مختلف صف اولویت

implementation	insert	delMax	max
Unordered array	1	N	N
Ordered array	N	1	1
binary heap	log N	log N	1
d-ary heap	$\log_d N$	$d \log_d N$	1
fibonacci	1	log N	1
impossible	1	1	1

پرا غیر ممکن؟

□ سرریز و پاریز.

- پاریز: بروز یک استثنا در صورت حذف از یک صف اولویت تهی.
- سرریز: دو برابر کردن اندازه آرایه.

□ درخت هرمی کوچک.

- جایگزینی تابع `less()` با تابع `greater()`
- پیاده‌سازی تابع `greater()`

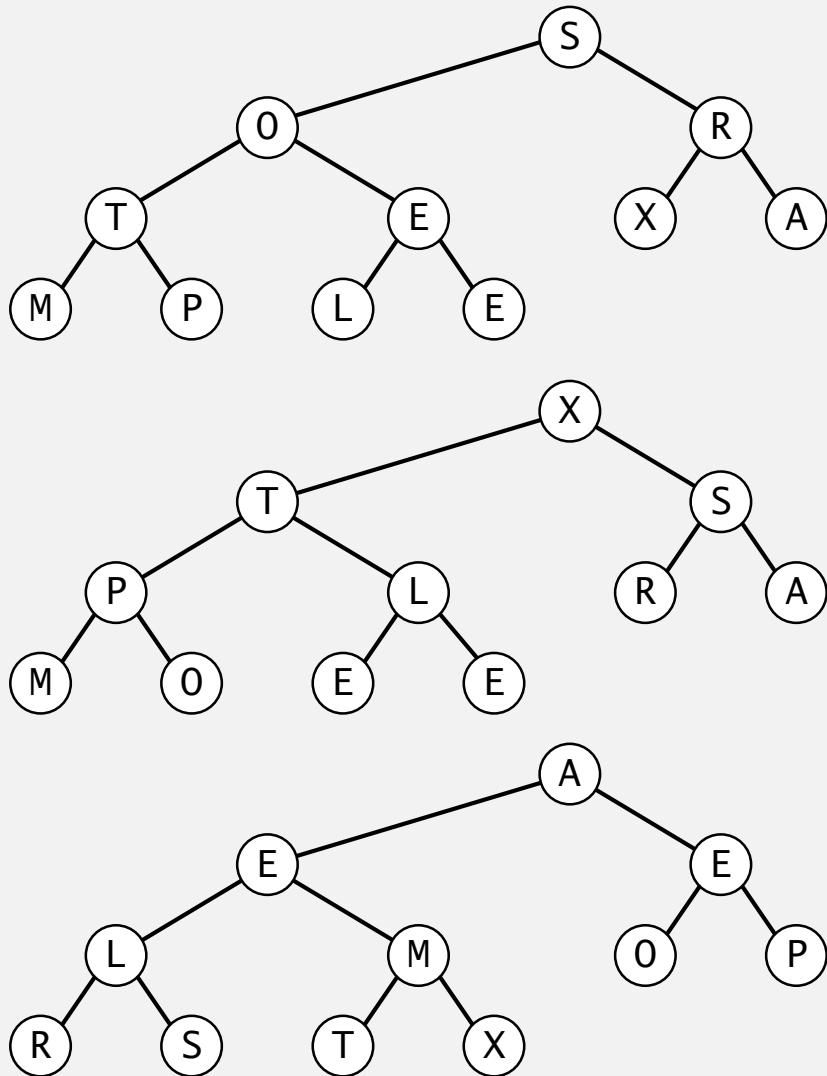
□ عملیات دیگر.

- حذف یک عنصر دلخواه.
- تغییر اولویت یک عنصر موجود در صف.

مرتب‌سازی هرمی

۵۳

مرتب‌سازی هرمی

□ طرح اصلی برای مرتب‌سازی درجا.

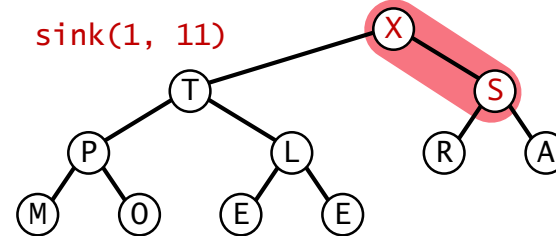
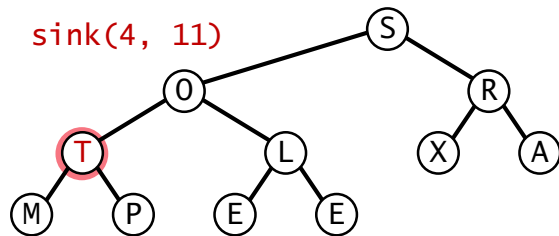
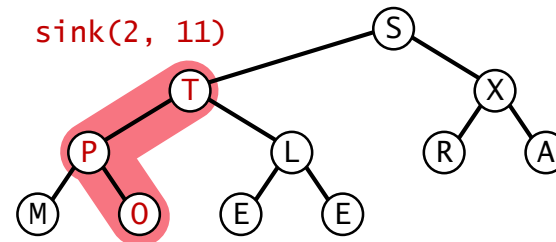
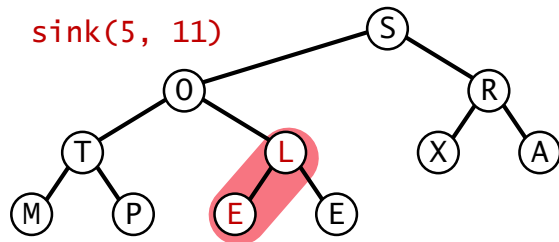
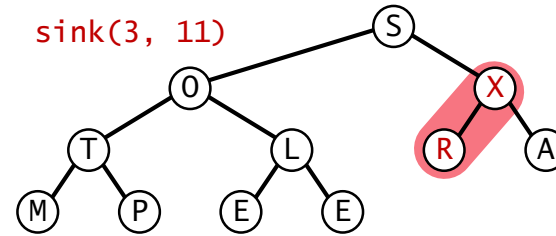
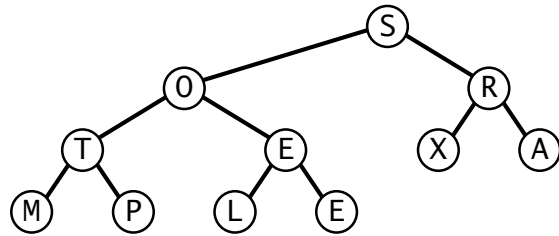
□ ایجاد یک درخت هرمی بزرگ با کلید **N**

□ حذف مکرر بزرگ‌ترین کلید

مرتب‌سازی هرمی: ساختن هرم

```
for (int k = N / 2; k >= 1; k--)  
    sink(a, k, N);
```

□ گذر اول. ساختن هرم به صورت پایین به بالا.

مرتب‌سازی هرمی: مرتب کردن

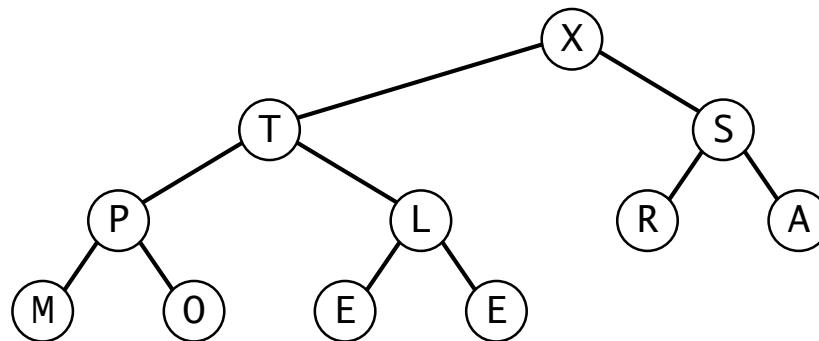
۵۶

```
while (N > 1)
{
    exch(a, 1, N--);
    sink(a, 1, N);
}
```

□ گذر دوم.

□ حذف بزرگ‌ترین عنصر به طور مکرر.

□ نگهداشتن عنصر حذف شده در آرایه.

مرتب‌سازی هرمی: مرتب کردن

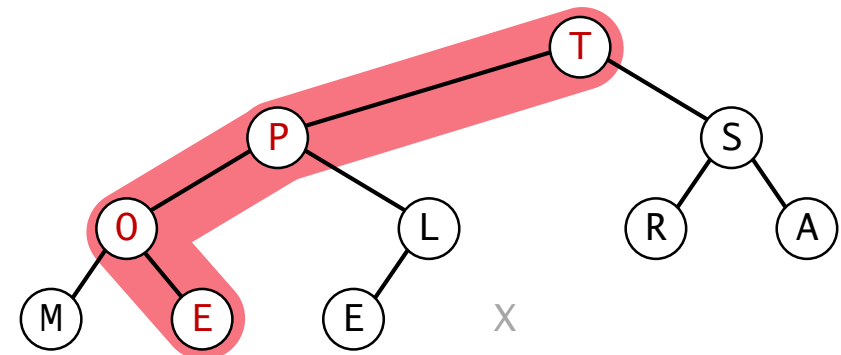
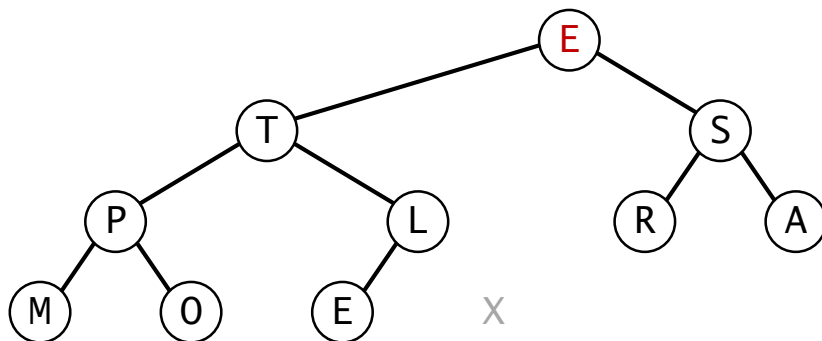
۵۷

```
while (N > 1)
{
    exch(a, 1, N--);
    sink(a, 1, N);
}
```

□ گذر دوم.

□ حذف بزرگ‌ترین عنصر به طور مکرر.

□ نگهداشتن عنصر حذف شده در آرایه.

مرتب‌سازی هرمی: مرتب کردن

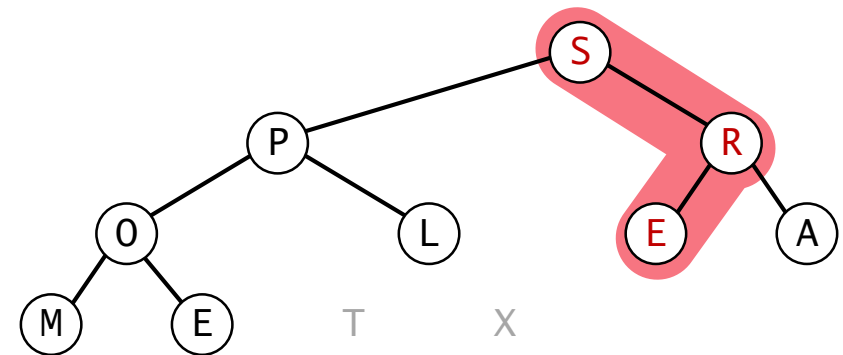
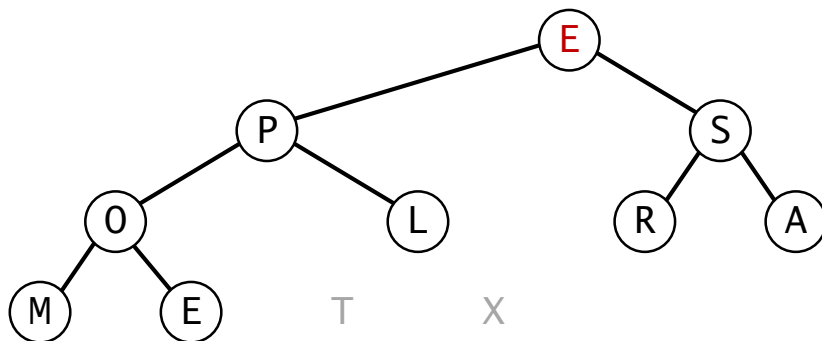
۵۸

```
while (N > 1)
{
    exch(a, 1, N--);
    sink(a, 1, N);
}
```

□ گذر دوم.

□ حذف بزرگ‌ترین عنصر به طور مکرر.

□ نگهداشتن عنصر حذف شده در آرایه.

مرتب‌سازی هرمی: مرتب کردن

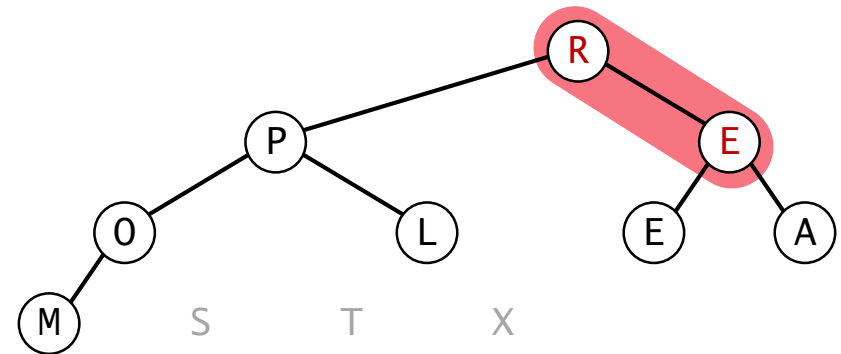
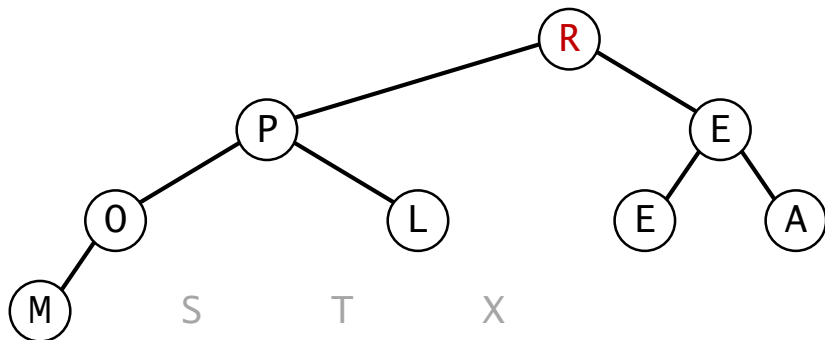
۵۹

```
while (N > 1)
{
    exch(a, 1, N--);
    sink(a, 1, N);
}
```

□ گذر دوم.

□ حذف بزرگ‌ترین عنصر به طور مکرر.

□ نگهداشتن عنصر حذف شده در آرایه.

مرتب‌سازی هرمی: مرتب کردن

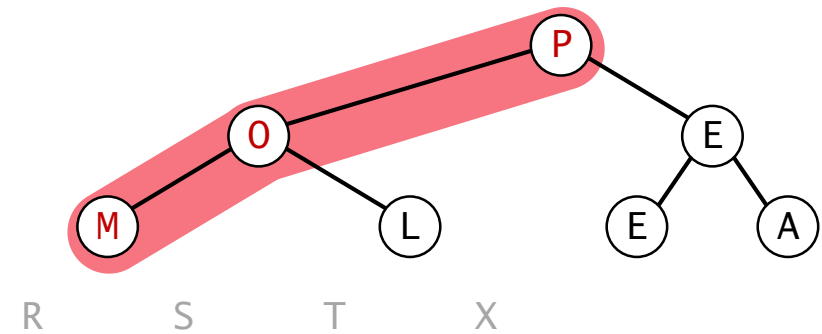
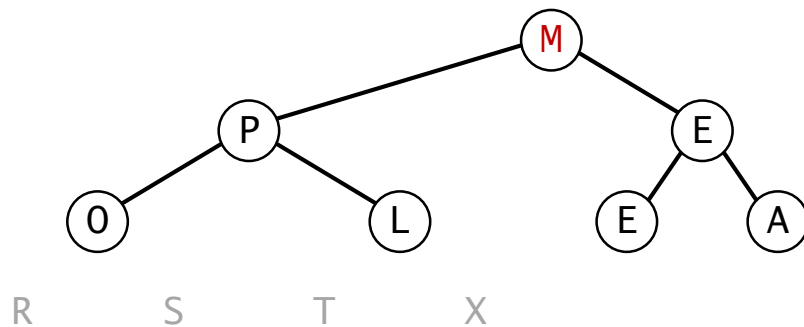
۶۰

```
while (N > 1)
{
    exch(a, 1, N--);
    sink(a, 1, N);
}
```

□ گذر دوم.

□ حذف بزرگ‌ترین عنصر به طور مکرر.

□ نگهداشتن عنصر حذف شده در آرایه.

مرتب‌سازی هرمی: مرتب کردن

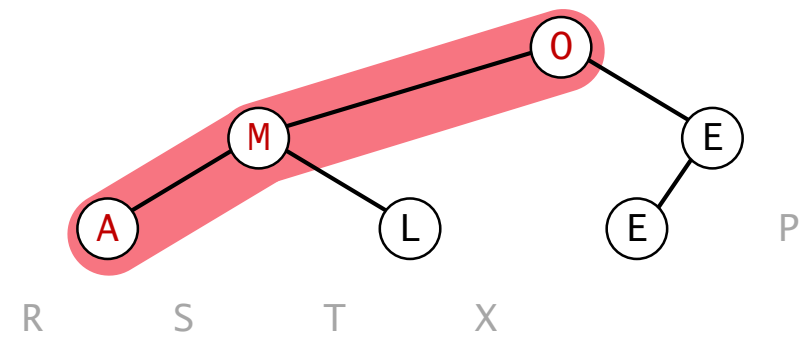
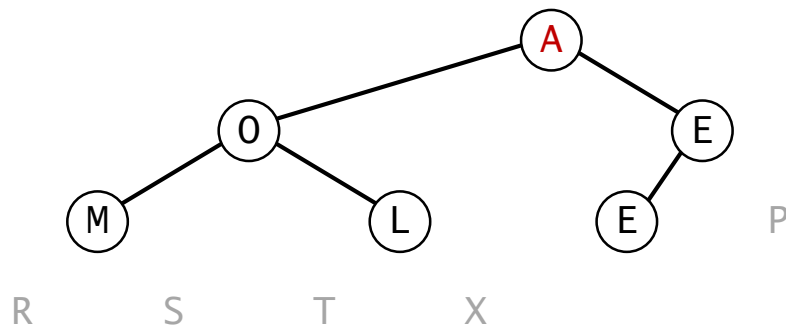
۶۱

```
while (N > 1)
{
    exch(a, 1, N--);
    sink(a, 1, N);
}
```

□ گذر دوم.

□ حذف بزرگ‌ترین عنصر به طور مکرر.

□ نگهداشتن عنصر حذف شده در آرایه.

مرتب‌سازی هرمی: مرتب کردن

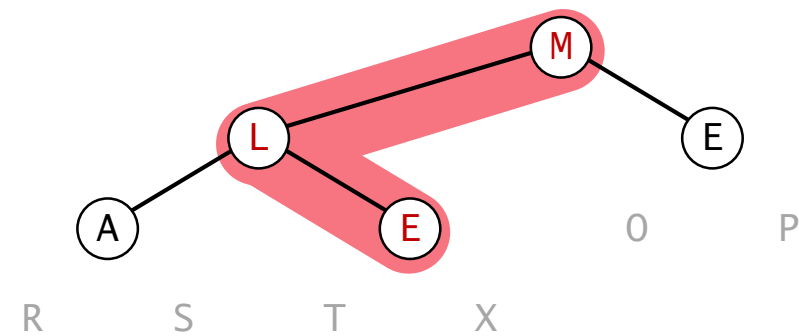
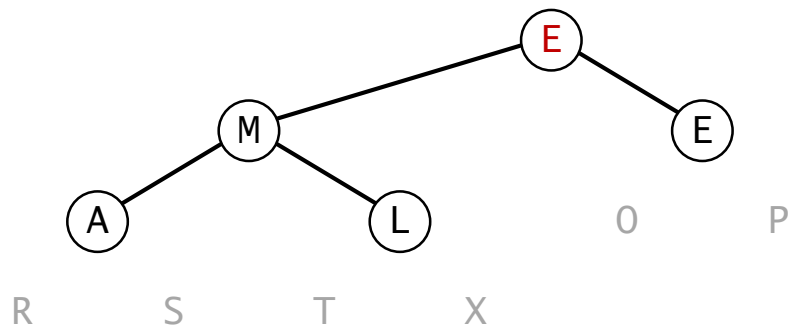
۶۲

```
while (N > 1)
{
    exch(a, 1, N--);
    sink(a, 1, N);
}
```

□ گذر دوم.

□ حذف بزرگ‌ترین عنصر به طور مکرر.

□ نگهداشتن عنصر حذف شده در آرایه.

مرتب‌سازی هرمی: مرتب کردن

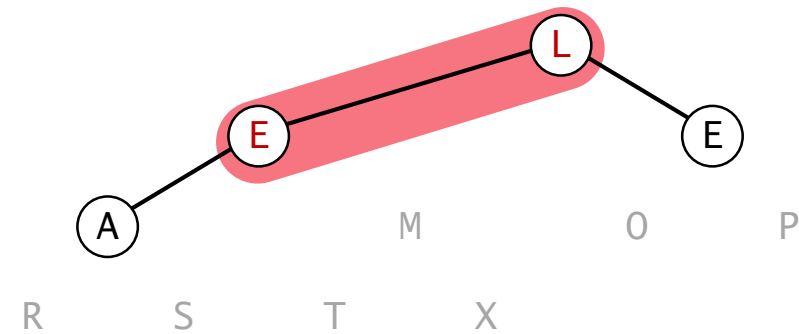
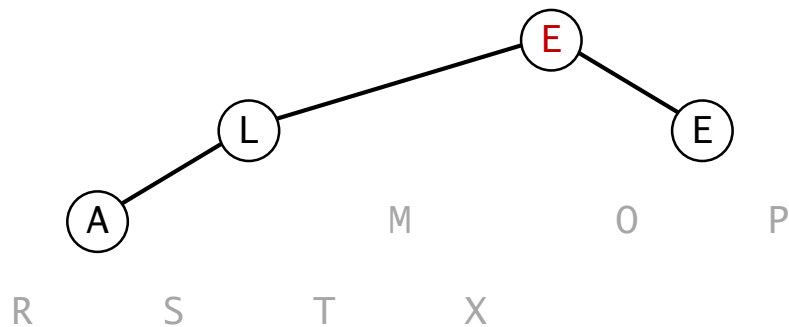
۶۳

```
while (N > 1)
{
    exch(a, 1, N--);
    sink(a, 1, N);
}
```

□ گذر دوم.

□ حذف بزرگ‌ترین عنصر به طور مکرر.

□ نگهداشتن عنصر حذف شده در آرایه.

مرتب‌سازی هرمی: مرتب کردن

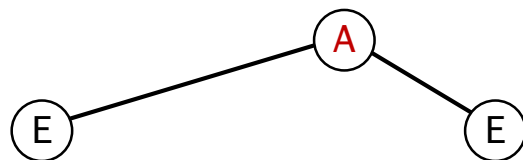
۶۴

```
while (N > 1)
{
    exch(a, 1, N--);
    sink(a, 1, N);
}
```

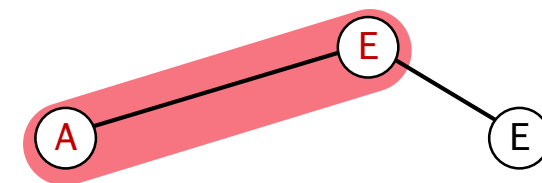
□ گذر دوم.

□ حذف بزرگ‌ترین عنصر به طور مکرر.

□ نگهداشتن عنصر حذف شده در آرایه.

L M O P
R S T X

L M O P
R S T X

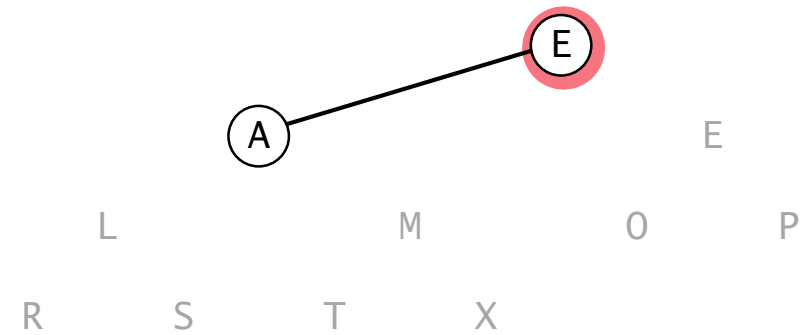
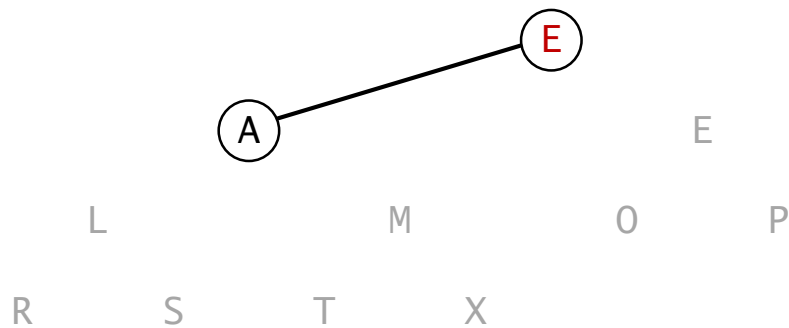
مرتب‌سازی هرمی: مرتب کردن

۶۵

```
while (N > 1)
{
    exch(a, 1, N--);
    sink(a, 1, N);
}
```

□ گذر دوم.

- حذف بزرگ‌ترین عنصر به طور مکرر.
- نگهداشتن عنصر حذف شده در آرایه.

مرتب‌سازی هرمی: مرتب کردن

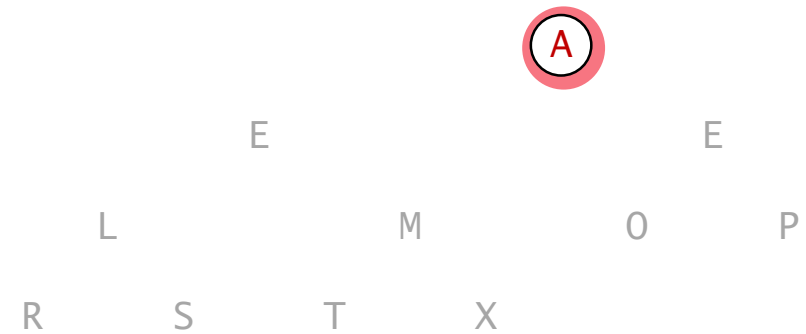
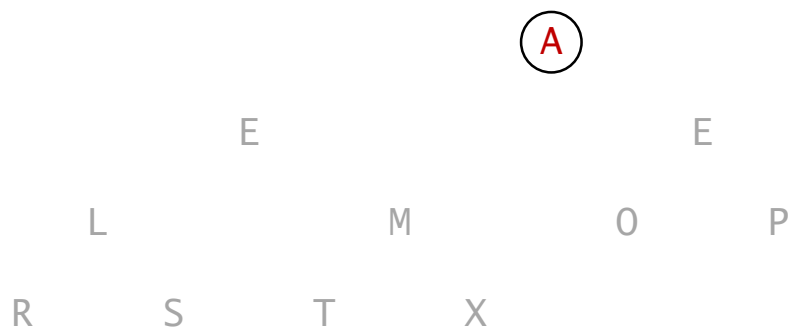
۶۶

```
while (N > 1)
{
    exch(a, 1, N--);
    sink(a, 1, N);
}
```

□ گذر دوم.

□ حذف بزرگ‌ترین عنصر به طور مکرر.

□ نگهداشتن عنصر حذف شده در آرایه.

مرتب‌سازی هرمی: مرتب کردن

۶۷

```
while (N > 1)
{
    exch(a, 1, N--);
    sink(a, 1, N);
}
```

□ گذر دوم.

□ حذف بزرگ‌ترین عنصر به طور مکرر.

□ نگهداشتن عنصر حذف شده در آرایه.

1 A
2 E 3 E
4 L 5 M 6 O 7 P
8 R 9 S 10 T 11 X

i	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
a[i]	-	A	E	E	L	M	O	P	R	S	T	X

مرتب‌سازی هرمی: پیاده‌سازی در جاوا

```
public class HeapSort
{
    public static void sort(Comparable[] pq)
    {
        int N = pq.length;
        for (int k = N / 2; k >= 1; k++)
            sink(pq, k, N);
        while (N > 1)
        {
            exch(pq, 1, N--);
            sink(pq, 1, N);
        }
    }

    private static void sink(Comparable[] pq, int k, int N)
    { /* as before */ }

    private static boolean less(Comparable[] pq, int i, int j)
    { /* as before */ }

    private static void exch(Comparable[] pq, int i, int j)
    { /* as before */ }
}
```

تحلیل مرتب‌سازی هرمی

- گزاره. ساختن هرم به حداکثر $2N$ مقایسه و جابجایی نیاز دارد.
- گزاره. مرتب‌سازی هرمی به حداکثر $2N \lg N$ مقایسه و جابجایی نیاز دارد.
- اهمیت. یک روش **مرتب‌سازی درجا** که در بدترین حالت از مرتبه‌ی $N \lg N$ است.
  - مرتب‌سازی ادغامی: خیر، مصرف حافظه‌ی کمکی خطی
  - مرتب‌سازی سریع: خیر، در بدترین حالت از مرتبه درجه دوم
  - مرتب‌سازی هرمی: بله!
- سخن آخر. مرتب‌سازی هرمی از لحاظ حافظه و زمان بهینه است، اما:
  - در حالت متوسط اندکی کندتر از مرتب‌سازی سریع است.
  - به خوبی از حافظه‌ی کش استفاده نمی‌کند.
  - پایدار نیست!